

College van Burgemeester en Wethouders Gemeente Voorschoten

Leden van de Gemeenteraad Voorschoten

Geachte Dames en Heren,

Gelezen het thans geldende Collegeakkoord vragen wij Uw aandacht voor het volgende.

Verkiezingen/informatie en formatie nieuw college

Bij een correct werkende democratie zou de (in-)formatie van een nieuw college recht moeten doen aan de verkiezingsuitslag. Indien voor de meerderheid in de Raad 3 partijen nodig zijn, zoals thans in Voorschoten het geval is, dan zouden in eerste aanleg de drie winnaars in de gelegenheid dienen te worden gesteld om een nieuw college te vormen. Dit zijn VVD, zetelwinst en stemmenwinst, Groen Links, zetelwinst en stemmenwinst en het CDA, stemmenwinst.

Anno 2018 wordt de democratie heel gemakkelijk eventjes opzij gezet als dat zo uitkomt !

Zo ook in Voorschoten. Niet één van de winnaars, het CDA, doch één van de verliezers, D66, wordt naar voren geschoven. Het CDA wordt, zonder dat daar één woord over wordt gesproken, ter zijde geschoven. Tot zover de ethiek van de politiek, tot zover het respect voor de kiezer en tot zover het respect voor een loyale collega van de afgelopen jaren !!

Vraag is : Hoe kan dit ?

Was het CDA ideologisch of programmatisch zo afwijkend van de andere partijen ? Het antwoord is neen.....de lijsttrekkersdebatten lieten een opvallende eensgezindheid zien bij alle partijen.

Over de belangrijkste onderwerpen, zoals het op orde brengen van de financiën in Voorschoten, het meer bouwen van (sociale) woningen, het veranderen van de bestuurscultuur en o ja, het zwembad moest open blijven, waren alle partijen het volstrekt met elkaar eens.

Waarom dan toch het uitsluiten van het CDA ?

Uitgesloten mag niet worden dat de landelijke CDA-top bij monde van Elco Brinkman, zoals bekend al jaren een voorvechter van een "groot Leiden", gebruikmakend van diens ingangen bij de provincie de informateurs opdracht heeft gegeven om het CDA in Voorschoten buiten het college te houden. Immers CDA-Voorschoten heeft voor de verkiezingen aangegeven dat, indien zelfstandigheid niet haalbaar/houdbaar zou blijken te zijn, het CDA-Voorschoten een duidelijke voorkeur had voor samengaan met "gelijkgestemde" gemeenten, lees de Duivenvoorde variant.

Zoals hieronder zal blijken, paste dit niet in de toekomst visie van de Provincie, de landelijke CDA en eveneens niet in de langetermijnvisie van de huidige 3 coalitiepartijen in Voorschoten.

Plan Duivenvoorde

In het voorjaar van 2018 hebben wij een uitgebreide nota geschreven over de mogelijke bestuursstructuur van de Gemeente Voorschoten. Wij noemden dit Plan Duivenvoorde.

Een afschrift van deze nota gaat hierbij.

Later in het voorjaar werd het rapport gepubliceerd, opgesteld door Professor Peeters en haar collega.

Opvallend in dit rapport is dat Mevrouw Peeters c.s. voor de optie “bestuurlijke samenwerking van Voorschoten met Leidschendam/Voorburg/Stompwijk en Wassenaar” exact dezelfde argumenten hanteert als genoemd in onze nota.

Zij stelt dat zelfstandig blijven weliswaar een van de opties is, doch dat dat in ieder geval het herstel van de financiële positie van Voorschoten zeer zou bemoeilijken. Zij zegt niet expliciet “niet doen”, maar in feite bedoelt zij dat dit zeer onverstandig zou zijn.

In haar overzichtelijke matrix van de verschillende bestuurs-opties zet zij een fusie met Leiden en de omringende gemeenten af tegen een fusie van Voorschoten als bedoeld in de Duivenvoorde-variant.

Opvallend is daarbij dat beide opties gelijkwaardig scoren, met enkele uitzonderingen t.w.

- een fusie in de Duivenvoorde-variant zal mogelijk leiden tot **aanmerkelijke** efficiëntieverbetering ,een fusie met Leiden e.o. zal op de langere termijn mogelijk leiden tot **aanzienlijke** efficiëntieverbetering

- een fusie met Leiden e.o. zal in ieder geval hoge kosten met zich meebrengen door de ontbinding van de Werkorganisatie Duivenvoorde

- een fusie met Leiden e.o. wordt door een overgrote meerderheid van de Voorschotense bevolking als niet-wenselijk beschouwd, mede gezien de ervaringen met Leiden in de afgelopen decennia.

Hoe heeft de politiek tot op heden gereageerd ?

Wat opvalt is dat standpunten over de bestuurlijke toekomst bij de diverse partijen al vast stonden , nog voordat het rapport van Professor Peeters werd gepubliceerd. Wat was dan het nut van dit rapport, waar u nota bene zelf om heeft gevraagd ?

Alle partijen hebben voor de verkiezingen verklaard dat Voorschoten zelfstandig moest blijven.

Dat klinkt erg leuk naar de inwoners maar, zoals oud-wethouder Carabain terecht opmerkt, iedereen met enig inzicht in bestuurlijke zaken weet dat dit een illusie is. Echter onze dames en heren politici hebben niet de moed gehad om op dit punt eerlijk te zijn naar de kiezers.

Zoals de fractie van de PvdA terecht opmerkt blijkt uit het Collegeakkoord een duidelijke strategie richting op termijn een fusie met Leiden e.o.

Natuurlijk gebeurt dit onder het motief innige samenwerking. Zelfs de enorme kosten voor de ontbinding van de Werkorganisatie Duivenvoorde worden verdoezeld door die ontbinding in fases te doen. Alles is geoorloofd om het einddoel te bereiken. Zelfs het volledig negeren van de mening van de inwoners.

D66 was en is nog steeds voorstander van samengaan met Leiden e.o.

Groen Links is dat ook, hetgeen verbazingwekkend is voor een partij die zegt voor “Groen” te gaan

VVD , bij monde van de Heer Mol, hoewel hij het thans nog ontkent, is eveneens vastberaden in het streven naar een fusie met Leiden e.o. Wat dat betreft blijkt hij een goede leerling te zijn geweest van zijn mentor Mark Rutte in de periode dat hij voor deze werkzaam was.

De uitspraak van de Heer Mol : “een fusie met Leiden, nooit!!” kan wat ons betreft worden opgenomen in eerdere toezeggingen gedaan door of namens de VVD t.w.

- Geen cent meer naar Griekenland
- Iedere werkende Nederlander éénmalig € 1000.=
- Geen extra geld voor de begroting van de EU
- Geen fusie van Voorschoten met Leiden
- Enz.

Het zal u niet verbazen dat bij de inwoners van Voorschoten de volgende indrukken bestaan over dit onderwerp :

- de uitkomst stond al vast
- eerlijkheid naar de inwoners over de bestuurlijke toekomst van Voorschoten is niet aan de orde, met uitzondering van de PvdA in deze fase
- politici zeggen wel, vooral in de aanloop naar verkiezingen, dat zij willen luisteren naar de bevolking, maar in hun doen en laten blijkt dat niet het geval
- politici zeggen wel dat zij voorstander zijn van burgerinitiatieven (Minister Ollongren houdt daar zelfs een pleidooi voor bij de rekenkamer) maar er wordt niet naar gehandeld.
- Inspraak of samenspraak met de bevolking is louter een rituele dans
- Het belang van de inwoners van Voorschoten is duidelijk ondergeschikt aan partijbelangen c.q. persoonlijke politieke carrière-belangen

De komende maanden zal blijken in hoeverre de Gemeenteraad in het kader van het duale-stelsel haar verantwoordelijkheid neemt over dit onderwerp.

In ieder geval dient de Duivenvoorde-optie degelijk te worden onderzocht en verdient deze een eerlijke kans.

Daarbij speelt de gevoelswaarde van de inwoners een belangrijke rol en dient deze , naast de rationele argumenten, ook zwaar te wegen in de besluitvorming.

Resumerend

Partijen hebben gemeend een standpunt te moeten innemen , alvorens de resultaten af te wachten van een onderzoek, nota bene door hen zelf geïnitieerd.

De Duivenvoorde-variant is terzijde geschoven zonder enige onderbouwing anders dan “groen is belangrijk , maar er wegen zwaardere belangen “ en zonder aan te geven welke deze zo zwaar wegende belangen zijn.

Professor Peeters geeft duidelijk aan dat schaalvergroting bij een fusie met Leiden e.o. dezelfde positieve effecten zal hebben als een fusie Duivenvoorde, met mogelijk op langere termijn een groter efficiëntievoordeel bij een fusie met Leiden.

Wel is Voorschoten enkele miljoenen armer op korte termijn i.v.m. de ontmanteling van de Werkorganisatie Duivenvoorde.

Professor Peeters geeft duidelijk aan dat het draagvlak onder de bevolking van Voorschoten voor een fusie met Leiden e.o. uitermate beperkt is.

Met uitzondering van de PvdA zijn alle partijen niet eerlijk over de toekomst van Voorschoten, zoals deze zich met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid gaat ontvouwen. Zie daarvoor ook de opstelling van de Provincie.

Het is voorspelbaar dat zodra de Provincie een besluit gaat nemen over de toekomst van Voorschoten dat af gaat wijken van de huidige opstelling van partijen, namelijk behoud van zelfstandigheid, dit besluit genomen gaat worden óver Voorschoten, zónder Voorschoten.

Het is voorspelbaar dat partijen in dat geval de bevolking zullen meedelen , dat zij hun best gedaan hebben, doch dat een hogere overheid anders heeft beslist. Zij konden er dus niets aan doen !!

In dat geval heeft de gekozen strategie, zoals voortreffelijk geanalyseerd door de PvdA-fractie en de oud-wethouder van PvdA-huize, uitstekend gewerkt.

Voorschoten en haar inwoners zijn in dat geval (opnieuw) de dupe en de huidige kloof tussen burgerij en politiek is dan alleen maar groter geworden.

Namens de Initiatiefgroep Duivenvoorde

PS

Mocht u na het lezen van dit memorandum de indruk hebben dat de leden van de initiatiefgroep Duivenvoorde leden zijn van de PvdA, of normaal gesproken ook stemmen op de PvdA, dan is die indruk onjuist

PRAATNOTITIE INFORMEEL OVERLEG DUIVENVOORDE

Inleiding

De komende 4 jaar staan zowel het nieuw te vormen College als de nieuw gekozen Gemeenteraad van Voorschoten voor omvangrijke taken, zoals het verbeteren van de financiële huishouding, het verhogen van de kwaliteit van het ambtenarenapparaat, het sterk verbeteren van de bestuurskracht en, zeker niet in de laatste plaats, het herstel van het vertrouwen van de inwoners van Voorschoten in de lokale politiek.

Daarnaast zijn ontwikkelingen gaande met betrekking tot schaalvergroting, samenwerking en mogelijke fusies van gemeenten in onze regio.

Het Provinciebestuur van Zuid Holland geeft duidelijk signalen af, dat gestreefd wordt naar schaalvergroting van gemeenten. Aangegeven is dat initiatief wordt verwacht van de gemeenten zelf, bij uitblijven waarvan de Provincie het voortouw zal nemen en met voorstellen zal komen.

De Gemeente Leiden doet al enkele jaren pogingen om haar invloedssfeer in de regio uit te breiden. Een Regioraad was een wens van Leiden, maar ook inniger samenwerking wordt nog steeds nagestreefd.

Vrijwel alle politieke partijen hebben zich uitgesproken voor handhaving van de zelfstandigheid van Voorschoten. Wel wordt door hen gesproken over intensivering van de samenwerking, met name richting Leiden.

Ondanks dat de politieke partijen stellen, vooral in verkiezingstijd (!) dat meer “geluisterd” moet worden naar de burgers, hebben dezelfde burgers niet de indruk dat dit het geval is. Het woord “lipservice” valt in menig gesprek te beluisteren.

Het is om die reden dat in de afgelopen weken een initiatiefgroep is gevormd die zich met name wil bezighouden met de bestuurlijke toekomst van Voorschoten.

Initiatiefgroep Duivenvoorde

Vele gesprekken met inwoners van Voorschoten in verschillende gremia geven een consistent beeld van de wensen die er leven. Op de vraag “Hoe ziet u de toekomst van Voorschoten” komt stevast het antwoord: “Behoud van zelfstandigheid”. In die zin hebben de politieke partijen het bij het rechte eind in hun verkiezingsprogramma's.

Als je echter doorvraagt en stelt dat de kans dat Voorschoten in de toekomst zelfstandig kan/mag blijven erg gering is, wat zou dan een goed alternatief zijn, spreekt de overgrote meerderheid zich uit tégen een mogelijke fusie met Leiden en omarmt men van harte de mogelijkheid van de vorming van een groene buffer tussen Leiden en Den Haag met gelijk gestemde gemeenten, op voorwaarde dat voor de deelnemende kernen het dorpskarakter behouden blijft. Vooral dit laatste weegt voor de inwoners zeer zwaar.

Men reageert met afschuw op de mogelijkheid dat Voorschoten een tweede Stevenshof zou kunnen worden.

De initiatiefgroep Duivenvoorde heeft in een recente publicatie gesproken over de mogelijkheid om te komen tot één Gemeente Duivenvoorde waarin, mogelijk in fasen, worden opgenomen Voorschoten (Gemeente Duivenvoorde), Leidschendam (Gemeente Duivenvoorde), Voorburg (Gemeente Duivenvoorde), Stompwijk (Gemeente Duivenvoorde), Zoeterwoude (Gemeente Duivenvoorde) en Wassenaar (Gemeente Duivenvoorde).

Genoemde publicatie heeft geleid tot bijzonder veel aandacht in de lokale en regionale pers. Zelfs een live-interview bij Radio West was het gevolg.

Hierop zijn heel veel positieve reacties gekomen vanuit de burgerij en werd van alle kanten gevraagd op welke wijze men een bijdrage kon leveren aan het realiseren van dit plan.

Voor de initiatiefgroep werd daarmee overduidelijk dat vasthouden aan zelfstandigheid géén rigide gedachte is.....in tegendeel.

Wel werd van veel kanten aangegeven dat schaalvergroting enerzijds en intensievere samenwerking anderzijds in veel gevallen in Nederland heeft aangetoond, dat zulks niet altijd leidt tot kostenbesparing c.q. kwaliteitsverbetering. Zie hiervoor de recente artikelen over dit onderwerp in NRC.

Onderbouwing Plan Duivenvoorde

Natuurlijk is het richting de Provincie strategisch gezien niet optimaal om , indien je streeft naar behoud van zelfstandigheid, nu al te spreken over schaalvergroting als alternatief. Echter gezien de sterk aanwezige mogelijkheid dat de Provincie het voortouw zal nemen indien de gemeenten zelf niet met een voorstel komen, maakt het nadenken over dit alternatief binnen bestuurlijk Voorschoten essentieel. We willen toch niet in de situatie belanden dat òver ons wordt beslist, maar wel zònder ons ?

Naar de mening van de initiatiefgroep is samenwerking uiterst belangrijk. Samenwerking kan op twee manieren. De zelfde kwaliteit van dienstverlening voor lagere kosten, of een betere kwaliteit van dienstverlening voor de zelfde kosten. Meer smaken zijn er niet ! Samenwerking met wie dan ook dient in ieder geval te voldoen aan één van deze twee mogelijkheden. Daarbij is doelmatigheid belangrijker dan geografische ligging !

Toch dient in eerste aanleg gestreefd te worden naar een goede kwaliteit van het ambtenarenapparaat. Bij een kritische massa van ca 100.000 inwoners of meer is het mogelijk om meer en betere expertise in huis te hebben, waardoor het inhuren (vaak langdurig) van dure externe deskundigen aanzienlijk kan worden verminderd en fors op deze kosten kan worden bespaard. Om een voorbeeld te geven, het in huis hebben van eigen expertise en kennis op het gebied van aanbesteding/contractkennis voor infrastructurele werken moet leiden tot een forse afname van kostenoverschrijding en uitloop in tijd van deze aangenomen werken, zoals thans vaak het geval is.

Schaalvergroting biedt ook de mogelijkheid om zaken naar een hoger abstractieniveau te tillen.

Zaken als bijvoorbeeld (sociale-)woningbouw , verkeer, infrastructuur, milieu, klimaat en energietransitie , zijn per definitie grensoverschrijdend. De inwoners begrijpen dat uitstekend. Wel verwacht men op lokaal niveau in de kernen een adequate dienstverlening voor dagelijkse zaken als aangiften geboorte/overlijden, rijbewijzen/paspoorten, maar zeker ook de dienstverlening naar de Sociale Dienst.

Omgevingsvergunningen en dergelijke kunnen uitstekend op centraal niveau worden gedaan.

Uitwerking/realisatie Plan Duivenvoorde

De initiatiefgroep realiseert zich terdege dat realisatie van dit plan, zoals eigenlijk iedere voorgenomen maatregel, valt of staat met het verkrijgen van draagvlak. Ook hier is de formule $E=K \times A$ van toepassing. Effect is kwaliteit maal acceptatie. Een van beide factoren nul en het effect is nul !

Kijken we naar de diverse gelijkgestemde gemeenten dan ontvouwt zich het volgende beeld.

Voorschoten wordt momenteel door de ons omringende gemeenten toch wat meewarig aangekeken. Het vertrek, binnen enkele maanden, van het gehele College blinkt niet uit in schoonheid. De financiële situatie en vooral de manier waarop die in de afgelopen jaren is ontstaan dwingt geen respect af.

Niettemin denkt de initiatiefgroep dat Voorschoten zich moet oriënteren op de mogelijkheden voor bestuurlijke vernieuwing en daartoe informeel overleg moet plegen met andere gelijkgestemde gemeenten.

Zoeterwoude, dat het zowel bestuurlijk als financieel uitstekend doet, zal niet staan te springen.

Leidschendam constateert dat de fusie met Voorburg bij de inwoners nog steeds niet goed wordt beleefd. Er wordt nog steeds gesproken over Leidschendam, Voorburg en Stompwijk! De indruk bestaat dat Leidschendam best wil meepraten over de toekomst.

Wassenaar heeft zich tot op heden sterk uitgesproken voor handhaving van de zelfstandigheid, hoewel ons ook signalen bereiken die duiden op verschuiving richting andere gemeenten.

Een eerste stap zou kunnen zijn een samengaan met Leidschendam/Voorburg in een Gemeente Duivenvoorde. Drie parels langs de vliet.....gezamenlijk de Vlietlanden.....de Duivenvoorde-corridor en vooral behoud van de verschillende dorpskernen.

De kritische massa is voldoende om binnen enkele jaren de zaken financieel op orde te krijgen en het ambtenarenapparaat zowel kwalitatief als kwantitatief naar een hoger plan te tillen.

Indien dan na enkele jaren Duivenvoorde aantoonbaar goed functioneert is de mogelijkheid dat, indien de Provincie bij Zoeterwoude en Wassenaar aandringt op het maken van een keuze voor aansluiting bij Leiden c.q. Den Haag òf aansluiting bij de Gemeente Duivenvoorde, beide gemeenten zullen kiezen voor de laatste optie.

In dat geval ontstaat een gemeente met ca 135.000 inwoners, welke een sterke positie inneemt als groene buffer tussen Den Haag en Leiden.

Conclusie

Verdere uitwerking van dit plan zal leiden tot tevredenheid bij de Provincie, immers zij bereiken de door hen gewenste schaalvergroting, maar ook tot tevredenheid bij de inwoners van de diverse dorpskernen. Zij behouden immers het dorpse karakter. Kortom het benodigde draagvlak om te komen tot de juiste beslissingen.

Natuurlijk komen er veel uitvoeringsvraagstukken en problemen op tafel, doch deze zijn goed oplosbaar en mogen nimmer leiden tot de conclusie dat dit ideaalbeeld onhaalbaar is.

In ieder geval bereiken we dat de inwoners weer het gevoel krijgen dat er naar hen geluisterd wordt en dat daarmee een begin wordt gemaakt met het herstel van het vertrouwen in de politiek!

Voorschoten, 16 maart 2018

